

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 11. 2. 1919, R I 55/19

Číslo: 43/1919

Právní věta:

Žalobu o zrušení tržové smlouvy stran nemovitého statku a vrácení jeho pro neplnění převzatých smlouvou povinností knihovně poznamenati nelze.

Žalovanému nahraditi jest náklady na úspěšný rekurs jeho do povolení knihovní poznámky spornosti dle § 61 knih. zák.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 11.02.1919

Spisová značka: R I 55/19

Číslo rozhodnutí: 43

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla:

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Vlastníci nemovitého statku žalovali kupce jeho na zrušení tržové smlouvy a vrácení usedlosti z té příčiny, že kupec neplní převzatých povinností, a žádali o povolení knihovní poznámky spornosti vkladu práva vlastnického k nemovitému statku tomu.

Soud první stolice (zemský soud v Praze) návrh na povolení knihovní poznámky zamítl, poněvadž nejde tu o neplatnost vkladu práva vlastnického k nemovitému statku a následkem toho nelze povolit navrhovanou poznámku ani podle § 61 knih. zák. ani podle §§ 378 a násl. ex. ř.

Rekursní soud (vrchní zemský soud v Praze) knihovní poznámku spornosti vkladu práva vlastnického povolil.

Důvody:

Tržovou smlouvou ze dne 6. srpna 1918 prodali žalující svůj nemovitý statek žalovanému, pro něhož také právo vlastnické v knize pozemkové vloženo bylo. Žalobou ze dne 19. října 1918 podanou domáhají se žalobci zrušení uvedené tržové smlouvy a vrácení usedlosti pro neplnění převzatých povinností se strany žalovaného. Běrou tím tudíž cestou sporu v odpor i vklad práva vlastnického,

ježto smlouva dle vylíčení žaloby se zřetelem na ustanovení § 918 obč. zák. stala se ve skutečnosti neplatnou. Ustanovení § 61 knih. zák. není omezeno na případ původní neplatnosti tabulárního aktu, nýbrž vztahuje se i na případ, když neplatnost dodatečně odpadnutím právního titulu nestala. Domáháním se zrušení smlouvy domáhají se žalobci neplatnosti celého aktu i s vkladem práva vlastnického pro žalovaného a nabude též vyhověním žalobě platnosti dřívější věcné právo žalobců k usedlosti (§§ 20 lit. b, 61 knih. zák.) Neprávem proto zamítnul prvý soud návrh žalobců na povolení poznámky spornosti z důvodu, že nejde o neplatnost vkladu. Odůvodněním rekursu bylo vyhověti a jak svrchu uvedeno uznati.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu žalovaného vyhověl, obnovil usnesení prvního soudu a uznal žalobce povinnými, aby nahradil žalovanému náklady na dovolací rekurs.

Důvody:

Dle § 61 knih. zák. jest poznámka spornosti přípustna jen tenkrát, když ten, kdo vkladem nějakým ve svém knihovním právu byl poškozen, vkladu pro neplatnost žalobou odpírá. V tomto případě však nebyli žalobci poškozeni vkladem práva vlastnického pro žalovaného, kterýžto vklad podle smlouvy kupní se žalobci uzavřené se stal s jejich souhlasem; žalobci neodpírají také tomuto vkladu pro neplatnost vkladu nebo rozhodnutí, aby kupní smlouva dle tvrzení jejich platně uzavřená dle § 918 obč. zák. následkem odstoupení jich od smlouvy byla prohlášena za zrušenou. Nejsou tu tedy podmínky § 61 knih. zák., který jakožto předpis výjimečný nepřipouští výkladu rozšiřujícího. Rovněž není žádost odůvodněna dle § 20 knih. zák., poněvadž nejde o vyznačení osobních poměrů, zejména nejde o obmezení v dispozičním právu žalovaného. Návrh na poznámku spornosti není opodstatněn ani jako prozatímní opatření po rozumu §§ 378 a násl. ex.ř., poněvadž jednak poznámka spornosti, která jest přípustna jen za předpokladů v § 61 knih. zák. stanovených, má jiný obsah a účinek než prozatímní opatření dle § 382 ex.ř., jednak ani tvrzený nárok ani nebezpečí žalobcům hrozící nebyly nijak osvědčeny. Slušelo proto usnesení prvního soudu návrh zamítající obnoviti. Ježto poznámka spornosti dle povahy své, jak též v motivech k čl. XIII. č. 7 uvoz. zák. k ex.ř. vysloveno, má povahu opatření prozatímního, byly útraty dovolacího rekursu návrhem žalobců vyvolaného dle §§ 41, 48, 50 c.ř.s., §§ 78, 394, 402 ex.ř. žalovanému přisouzeny.